

Betænkning

over forslag til lov om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde.

(Afgivet af udvalget den 14. maj 1969).

Udvalget har holdt 8 møder og herunder haft samråd med handelsministeren.

Udvalget har modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Bymæssige Kommuner,
Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund,

Danske Konsummælkmejeriers Fællesrepræsentation,

De Danske Handelsforeningers Fællesorganisation,

De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark (sognerådsforeningerne),

De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark,

Den Danske Bagerstands Fællesorganisation,
Den Danske Købstadforening,

Landsforeningen af Detail-Mælkehandlere i Danmark,

A/S Mælkeriet Enigheden,

Mælkeriarbejdernes Fagforening og

Mælkeriindustriarbejdernes Forbund.

Det er over for udvalget gjort gældende, at en gennemførelse af lovforslaget vil være ensbetydende med en forringet service for forbrugerne. Det er i forbindelse hermed blevet anført, at den af mælkeudvalget foranstaltede forbrugerundersøgelse har vist, at der stort set er tilfredshed blandt forbrugerne med den bestående detailmælkehandels tilrettelæggelse. Endvidere er det blevet anført, at forslaget ikke giver den eksisterende detailhandel tilstrækkelig beskyttelse mod eventuel slagvarekonkurrence, hvilket kan resultere i voksende afstande til indkøbsstederne og dermed forringe forbrugernes indkøbsmuligheder af mælk.

De anførte synspunkter har været forelagt handelsministeren, som har erkendt, at det ikke kan udelukkes, at nogle af de mindre

detailmejerier vil få vanskeligt ved at klare sig i konkurrencen, ligesom det må antages, at det vil blive vanskeligt at opretholde den forbrugerservice, som den gældende mælkeordning skulle indebære. Ministeren har imidlertid tillige anført, at de fordele for forbrugerne, som den nuværende mælkeordning medfører, i form af åbnings- og udbringningspligt, allerede igennem de senere år er blevet gradvis forringet, og at det næppe i længden vil være muligt at opretholde disse forbrugerfordele, selv om man bibeholdt det nuværende system. På den anden side vil lovforslaget medføre forbrugerfordele, bl. a. gennem muligheden for at kunne købe mælk sammen med andre dagligvarer. Den foreslåede liberalisering af mælkehandelen må forventes at ville medføre, at der vil kunne købes mælk i et større antal forretninger end i dag, idet et stort antal levnedsmiddelbutikker, der ikke under de nuværende forhold kan få tilladelse til at handle med mælk og fløde, må antages at ville ønske at optage salget af disse varer. Det er derfor mest sandsynligt, at lovforslaget vil lette forbrugernes adgang til at indkøbe mælk, hvortil kommer den ovennævnte fordel, der vil bestå i at kunne indkøbe mælk sammen med andre dagligvarer.

Med hensyn til det påpegede resultat af forbrugerundersøgelsen har ministeren bemærket, at den tilfredshed, som undersøgelsen stort set giver udtryk for, er baseret på en række forudsætninger om åbningspligt, udbringningspligt m. v., der ikke kan antages at kunne opretholdes under de igangværende ændringer af samfundsstrukturen. Hertil kommer, at forbrugernes repræsentanter i mælkeudvalget er gået stærkt ind for en afvikling af de eksisterende

begrænsninger for detailhandelen med mælk og fløde.

Efter den gældende mælkeordning fastsættes mælkepriserne både i engrosledet og i detailledet af kommunalbestyrelserne og i Storkøbenhavn af Det storkøbenhavnske Mælkeudvalg. Efter lovforslaget forbliver denne ordning i kraft i overgangsperioden frem til 1. januar 1971, hvorefter den kommunale prisfastsættelse i detailledet bortfalder.

Spørgsmålet om bortfald af den kommunale prisfastsættelse i detailledet har været gjort til genstand for indgående overvejelser i udvalget. Det er i udvalget gjort gældende, at mælk er et så vigtigt næringsmiddel, at der for kommunerne burde have været en mulighed for at gribe ind, såfremt den foreslåede liberalisering skulle give anledning til forhold, der kan gøre et indgreb nødvendigt, og man henstiller derfor til ministeren at følge udviklingen på dette område nøje. Fra ministerens side er fastholdt, at en fri prisdannelse må anses for at være en forudsætning for gennemførelsen af den modernisering og effektivisering af mælkehandelen, som er tilsigtet med lovforslaget. Ligesom inden for andre områder bør det være den almindelige pris- og monopollovgivnings bestemmelser, der om nødvendigt regulerer prisdannelsen, idet forholdene inden for mælkehandelen ikke adskiller sig fra forholdene inden for den øvrige detailhandel i så afgørende grad, at der ses at være behov for specielle lovbestemmelser for mælkehandelen, og idet prisproblemer i videst muligt omfang bør behandles af én og samme instans.

Til belysning af de sociale aspekter for detailmælkehandlerne i forbindelse med den foreslåede afviklingsordning har udvalget modtaget oplysninger fra handelsministeren om de hjælpemuligheder, der vil kunne bringes i anvendelse over for detailhandlere, der på grund af lovforslaget kommer i økonomiske vanskeligheder.

Særligt fremhæves, at ministeren har oplyst, at ministeriet er bekendt med, at De danske Handelsforeningers Fælles-Organisation har rettet henvendelse til arbejdsministeriet angående muligheden for at yde omskolingsstøtte til indehavere af detailmejerier, der måtte ønske at skifte erhverv.

Endvidere har organisationen rettet henvendelse til socialministeriet angående muligheden for førtidspensionering af ældre indehavere af detailmejerier.

Udvalget har endvidere drøftet, hvorvidt der vil være noget til hinder for allerede nu at gennemføre fri adgang til forhandling af surmælksprodukter.

For så vidt angår detailhandelen har ministeren udtalt, at gennemførelsen af fri handel med de omhandlede produkter i overgangsperioden vil forringe den beskyttelse, som det er tilsigtet at give den eksisterende detailmælkehandel i denne periode, idet det vil fratage de eksisterende mælkeudsalg en del af deres handel. Hertil kommer, at surmælksprodukterne udelukkende fremstilles på konsummælke mejerierne og distribueres af disse sammen med den øvrige mælk og fløde. Dels af hensyn til den bestående detailmælkehandel og dels af hensyn til de omkostningsforøgende leveringsforhold, der ville opstå, såfremt surmælksprodukter skal fordeles til et større antal forretninger end anden mælk, må det anses for hensigtsmæssigt, at liberaliseringen af surmælksprodukter sker samtidig med liberaliseringen af mælk og fløde.

Handelsministeren har stillet nedenstående ændringsforslag, om hvilket henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af Ravn) indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med den af handelsministeren foreslåede ændring.

Et *mindretal* (Ravn) kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Ændringsforslag.

Af *handelsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 12.

I stk. 1 affattes nr. 3 således:

„3) overtræder § 4, stk. 1, eller overtræder leveringsbetingelser godkendt efter § 6, stk. 2.“

Bet. o. lovf. vedr. mælk og fløde.

Bemærkninger.

Ændringsforslaget tilsigter en tydeliggørelse, idet det i stedet for henvisningen til § 6, stk. 1, præciseres, at det strafbare forhold består i en overtrædelse af de godkendte leveringsbetingelser. Det bemærkes, at undladelse af at indhente kommunalbestyrelsens godkendelse af leveringsbetin-

gelsesne kan straffes efter § 12, stk. 1, nr. 1. For så vidt angår udeladelse af henvisningen til § 11 bemærkes, at henvisningen må anses for overflødig som følge af hjemmelen i § 12, stk. 2, til i de forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, at fastsætte straf for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stæhr Johansen.	Hans Kjær.	Gerda Møller, formand.	Niels Ravn.	Jens Chr. Christensen.
Jens Peter Jensen (Sorø amt).	Johan Philipsen.	Dagmar Andreasen.	Jørgen Andersen, næstformand.	
Helge von Rosen.	Berge Schmidt.	Lene Christensen.	Ove Hansen.	Teichert.
	Chr. Thomsen.	Holm Tved.	Ove Munch.	